Europa-Parlamentet
2019-2024

Udenrigsudvalget

2022/2154(INI)

27.6.2023

UDKAST TIL BETÆNKNING

om Europa-Parlamentets henstilling til Rådet og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om styrkelse af retten til deltagelse: legitimiteten og robustheden af valgprocesser i illiberale politiske systemer og autoritære regimer
(2022/2154(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Nacho Sánchez Amor

INDHOLD

Side

UDKAST TIL EUROPA-PARLAMENTETS HENSTILLING 3

UDKAST TIL EUROPA-PARLAMENTETS HENSTILLING

til Rådet, Kommissionen og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik styrkelse af retten til deltagelse: legitimiteten og robustheden af valgprocesser i illiberale politiske systemer og autoritære regimer
(2022/2154(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne, særlig artikel 21, stk. 3,

– der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og generel bemærkning nr. 25 om retten til at deltage i offentlige anliggender, stemmeret og retten til lige adgang til offentlig tjeneste,

– der henviser til artikel 3 i første protokol til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,

– der henviser til artikel 5, litra c), i den internationale konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination,

– der henviser til FN-erklæringen om principper for international valgobservation,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 11. april 2000 om EU-bistand til valghandlinger og valgovervågning (COM(2000)0191),

– der henviser til FN's retningslinjer for stater om virkningsfuld gennemførelse af retten til at deltage i offentlige anliggender,

– der henviser til den fælles meddelelse af 25. marts 2020 fra Kommissionen og Kommissionens næstformand/den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "EU-handlingsplan om menneskerettigheder og demokrati 2020-2024" (JOIN(2020)0005),

– der henviser til forretningsordenens artikel 118,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A9-0000/2023),

A. der henviser til, at borgeres ret til at stemme og til at blive valgt ved periodiske og virkelige demokratiske valg er grundlæggende og internationalt anerkendte menneskerettigheder;

B. der henviser til, at artikel 21 i verdenserklæringen om menneskerettighederne fastslår, at enhver har ret til at deltage i sit lands styre, og at folkets vilje, der tilkendegives gennem periodiske og virkelige valg med almindelig og lige valgret, skal være grundlaget for regeringens myndighed; der henviser til, at dette budskab gentages i artikel 17 i den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder;

C. der henviser til, at retten til at deltage i frie og retfærdige valg ifølge FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder er uløseligt forbundet med andre grundlæggende rettigheder såsom retten til ikke at blive forskelsbehandlet, retten til ytringsfrihed, retten til frit at kunne deltage i fredelige forsamlinger og retten til foreningsfrihed;

D. der henviser til, at virkelige demokratiske valg er et uundværligt aspekt af inkluderende regeringsførelse, idet de giver myndighederne et mandat fra borgerne;

E. der henviser til, at over 75 % af verdens befolkning bor i ikkedemokratiske lande, som begrænser deres grundlæggende menneskerettigheder; der henviser til, at indskrænkningen af civilsamfundets råderum har en negativ indvirkning på retten til at deltage i virkelige valg;

F. der henviser til, at retten til at deltage i virkelige valg ikke respekteres af autokratiske og illiberale regimer, som afholder proformavalg med det formål at forankre deres magt; der henviser til, at sådanne valg ikke er frie og retfærdige, mangler reel politisk konkurrence og lægger unødige begrænsninger på retten til både at stemme og at blive valgt;

G. der henviser til, at autokratiske og illiberale regimer i stigende grad skaber en fortælling, der fremstiller deres udemokratiske valg som virkelige valg, for at opnå international og national legitimitet, hvilket er uberettiget på grund af den udemokratiske afvikling af valgene; der henviser til, at denne legitimitet derefter bruges på nationalt plan til at styrke folks føjelighed og opbakning til regimet og dets ret til at styre og til at mindske og delegitimere enhver modstand mod regimet;

H. der henviser til, at svækkelsen af retsvæsenets uafhængighed og retsstatsprincippet samt de generelle demokratiske tilbageskridt i autokratiske og illiberale regimer baner vejen for disse regimers legitimeringsstrategier;

I. der henviser til, at autokratiske og illiberale regimer har udviklet nye metoder til og strategier for fingeret overholdelse for at undgå omkostningerne ved fuldt ud at overholde de internationale standarder for valgobservation, uden at fordømme dem åbenlyst; der henviser til, at de bliver stadig mere velorganiserede i deres bestræbelser på at give hinandens skinvalg international legitimitet;

J. der henviser til, at alvoren og omfanget af angreb på upartiske valgobservatører – herunder chikane, ærekrænkelse, trusler, krænkelser af rettigheder og fysisk vold – er blevet optrappet i de seneste år, hvilket har skabt et miljø præget af usikkerhed og utryghed med hensyn til deres vigtige arbejde; der henviser til, at EU betragter valgobservatører som menneskerettighedsforkæmpere;

K. der henviser til, at spændingerne mellem demokratier og autoritære regimer får stadig mere geopolitisk karakter; der henviser til, at denne tendens gør det nødvendigt, at EU bringer sine bekymringer vedrørende demokrati op på det højeste politiske niveau, bl.a. ved at opbygge flere strategiske alliancer for demokrati og ved at betragte demokrati som en strategisk interesse og som en central del af sine geoøkonomiske og handelsmæssige strategier;

L. der henviser til, at EU bør anlægge en systematisk tilgang til retten til at deltage, herunder ved at vise dennes stærke forbindelse med menneskerettighederne, demokratiet og retsstatsprincippet;

1. henstiller, at Rådet og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik:

Bevidsthed om retten til at deltage i virkelige valg

a) udformer og gennemfører mere resolutte EU-foranstaltninger til at fremme og beskytte retten til at deltage som led i en meget bredere strategi for støtte til menneskerettigheder og demokrati

b) understreger den iboende forbindelse mellem retten til at deltage i virkelige valg og andre grundlæggende frihedsrettigheder, navnlig retten til fri bevægelighed, menings- og ytringsfrihed, forsamlings- og foreningsfrihed samt retten til ikke at blive forskelsbehandlet, uden hvilke det er umuligt reelt at udøve retten til at deltage i virkelige valg; endvidere understreger den afgørende rolle, som retsstatsprincippet spiller heri

c) strømliner retten til at deltage i EU's værktøjskasse for eksterne foranstaltninger

d) anerkender alvoren af de vanskeligheder, som personer, der lever under autokratiske og illiberale regimer, har med at få adgang til upartisk valgrelateret information og skelne den fra regimesponsoreret propaganda, herunder pålidelig information om kandidater, stemmepræferencer og afviklingen af valgprocessen, hvilket hæmmer deres mulighed for at forstå, om valgene virkelig er konkurrenceprægede, og om borgernes præferencer er afspejlet i resultaterne

EU-værktøjer og -procedurer

e) modarbejder den fortælling, der fremmes af autokratiske og illiberale regimer, om at de har mandater fra deres borgere som følge af virkelige valg; i den forbindelse udarbejder en sammenhængende global EU-strategi for at imødegå de værktøjer, som disse regimer bruger til at legitimere valg, som f.eks. falske observatører og skyggevalgobservationsgrupper i stedet for standardiserede internationale missioner

f) styrker forbindelsen mellem valgobservationsarbejde og EU's mere overordnede støtte til menneskerettigheder og demokrati ved hjælp af både politiske værktøjer og samarbejdsværktøjer; betragter autoritære valglegitimeringsstrategier som tidlige symptomer på underliggende udemokratiske tendenser og reagerer i overensstemmelse hermed

g) modarbejder autokratiske og illiberale regimers bestræbelser på at skabe falske opfattelser internt i landet af ægtheden af deres skinvalg; lægger særlig vægt på autokratiske og illiberale regimers misbrug af informations- og kommunikationsteknologi i forbindelse med valg, som de i stigende grad udøver for at påvirke valgdeltagelsen negativt ved at udbrede propaganda og desinformation og ved at indføre begrænsninger i adgangen til information om

oppositionens meninger og kandidater

h) anerkender civilsamfundets afgørende rolle med hensyn til at delegitimere skinvalg i lokalbefolkningens øjne; støtter civilsamfundsorganisationer, menneskerettighedsforkæmpere og medierne, bl.a. gennem kapacitetsopbygning og kommunikationsstrategier og ved at indsamle data om krænkelser af retten til at deltage i virkelige valg; navnlig støtter lokale valgobservatører, hvis aktiviteter øger befolkningens tro på, at deres ret til at deltage i virkelige valg vil blive respekteret

i) integrerer information om virkelige valg og folks ret til at deltage i dem i forbindelse med støtte til menneskerettigheder og demokratisering i projekterne under instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa og instrumentet til førtiltrædelsesbistand, herunder støtte til valgobservatører som menneskerettighedsforkæmpere; med dette for øje støtter Global Campus of Human Rights

j) gør brug af EU's værktøjskasse for kulturelt diplomati og internationale kulturelle forbindelser til at styrke retten til at deltage, bekæmpe autokratiske og illiberale regimers fortællinger, der forsøger at legitimere skinvalg, og styrke den demokratiske kultur i lande uden for EU

k) yder mere støtte til initiativer, der vedrører uddannelse i valgobservation og vidensopbygning

l) undersøger muligheden for at indføre en stående invitation til valgobservation inden for rammerne af demokratiklausulen i EU-aftaler, den generelle toldpræferenceordning og tilsvarende mekanismer i betragtning af mange landes nuværende modvilje mod at sende valgobservationsinvitationer til EU; støtter Parlamentets Gruppe for Demokratistøtte og Valgkoordinering og dens arbejde, navnlig inden for rammerne af valgobservation

m) medtager resultaterne af EU's valgobservationsmissioner som en væsentlig del af den overordnede ramme for forbindelserne mellem EU og det pågældende land

n) tager retten til at deltage op med lande uden for EU gennem EU's menneskerettighedsdialoger

o) anvender den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner på personer, der er ansvarlige for alvorlige krænkelser af retten til at deltage og af demokratiske valgstandarder

p) anerkender den rolle, som EU's valgobservationsmissioner spiller med hensyn til at skaffe bevis for, om valg er reelle, og forbedrer dette redskab yderligere, herunder ved at styrke dets synlighed

EU's tiltag i internationale fora

q) skaber en koalition af demokratiske lande og multilaterale institutioner, såsom OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder og

Europarådet, for mere effektivt at imødegå legitimeringen af skinvalg i internationale fora, navnlig FN

r) i FN's Menneskerettighedsråd fremmer idéen om at udarbejde retningslinjer for retten til at deltage i valg med større inddragelse af lokale civilsamfundsorganisationer; vurderer muligheden for at videreudvikle og systematisere generel bemærkning nr. 25 til artikel 25 i den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder for at dokumentere forbindelsen mellem retten til at deltage og menneskerettighederne og demokratiet med henblik på at tackle nye udfordringer, herunder desinformation på internettet og stigningen i autoritære styreformer

s) fordømmer undergravningen af standarder udviklet på internationalt plan som led i bestræbelserne på at legitimere valg; er særligt opmærksomme på de fortællinger, der fremfører alternative værdier som kilden til legitimitet ved skinvalg, f.eks. den nationale lovgivnings normative forrang for internationalt udviklede standarder, religiøse og traditionelle værdier, kulturelle idiosynkrasier eller dagsordener for "udvikling først"

t) fører an i bestræbelserne på at give FN-erklæringen om principper for international valgobservation og det arbejde, der udføres af de organisationer, som har undertegnet den, og som er aktive inden for valgobservation, større synlighed; overvejer at opfordre til, at listen over signatarer af erklæringen om principperne for international valgobservation ajourføres med henblik på at styrke dens troværdighed og skabe en klar måde, hvorpå man kan skelne mellem ægte observationsgrupper og skinobservatører; undersøger, hvordan man kan undergrave skyggeorganisationers og skinobservatørers legitimitet

u) fremmer den utvetydige identifikation af internationale og nationale upartiske valgobservatører som menneskerettighedsforkæmpere i de relevante multilaterale fora og som led i EU's kontakt med andre internationale organisationer og insisterer på den fornødne beskyttelse af upartiske valgobservatører, således at de kan udføre deres opgaver uafhængigt og uden fare;

2. pålægger sin formand at sende denne henstilling til Rådet og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik.